

Práci předložila studentka: **Tereza Šefránková**

Studijní program: Předškolní a mimoškolní pedagogika, Učitelství pro mateřské školy

Název práce: **Adaptace a začleňování dětí ze sociokulturně znevýhodněného prostředí do prostředí mateřské školy**

Vedoucí práce: PhDr. Markéta Zachová, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Mgr. Michal Svoboda, Ph.D.

1. CÍL PRÁCE

Předložená práce Terezy Šefránkové se zabývá tématem sociálního znevýhodnění dětí v prostředí vybraných mateřských škol (dále jen MŠ). Hlavním cílem bylo zjistit, jakým způsobem se tato cílová skupina dětí adaptuje a začleňuje v prostředí MŠ. Hlavní cíl a dílčí cíle představuje autorka v úvodu a dále precizuje v části empirického šetření včetně výzkumných otázek. Celkově i s přihlédnutím k určitým nedostatkům výzkumné části lze konstatovat, že uvedené cíle byly naplněny.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ

Bakalářská práce má standardní teoreticko-výzkumný charakter. V teoretické části (22 stran) vymezuje autorka základní pojmový aparát a přístupy v rámci sledované tématu. Vysvětluje především pojem sociálního/sociokulturního znevýhodnění, jeho možné příčiny a důsledky pro osobnost dítěte. Následuje kapitola k procesu socializace, adaptace v kontextu předškolního období dítěte. Stručně je uveden a popsán systém pomoci a podpory této cílové skupiny. V poslední kapitole zmiňuje autorka osobnost pedagoga v MŠ – bohužel hodně obecně a zkratkovitě ve vztahu k záměru a cíli práce. Část teoretická má spíše popisný charakter, uvítala bych zde více autorčiných komentářů, názorů. Autorka využila vhodných a relevantních odborných zdrojů. Celkově hodnotím tuto část jako dostatečně zpracovanou. Autorka prokázala schopnost se ve vybraném tématu dobře zorientovat.

Výzkumné šetření je založeno na metodě pozorování a rozhovorech s vybranými učitelkami. Tyto nástroje hodnotím jako vhodně zvolené. Všechny požadované kategorie od stanovení výzkumné strategie po evaluaci jsou obsaženy a popsány.

K metodologické části mám následující připomínky a otázky:

- Obecně a nedostatečně je doložen způsob zpracování a evaluace zjištěných výpovědí u rozhovorů tj. technika kódování. Autorka na straně 36 pouze uvádí, že pro jednotlivé odpovědi vytvořila kódy. Prosím, aby tento postup konkretizovala a ilustrovala na vybraném příkladu v rámci obhajoby.
- V rámci pozorování oceňuji pojmenování klíčových oblastí v procesu adaptace a následnou klasifikaci jednotlivých sledovaných položek. Autorka je i vhodným způsobem vyhodnotila a doplnila komentáři.
- V rámci pozorování není blíže popsán a vyhodnocen posun, pokrok sledovaných dětí tj. bližší komparace první a druhé fáze pozorování. Prosím autorku, aby stručně shrnula a vyhodnotila, v jakých oblastech došlo u dětí k nejvýraznějším změnám, pokroku apod.
- V rámci přílohy č. 2 mohla autorka pro lepší pochopení jednotlivé části vysvětlit včetně označení uvedených kategorií. Takto je poněkud nepřehledné.

Přes výše uvedené nedostatky soudím, že autorka prokázala schopnost zrealizovat a vyhodnotit výzkumné šetření.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA

Práce má přehlednou a logickou strukturu. Ojedinelé nedostatky jsou v chybném formátování kapitol, viz strana 22, 42. Upozorňuji rovněž na nejednotnou formu psaní, ich forma se v odborném textu zpravidla nedoporučuje. Práce s odbornými zdroji je v souladu s aktuální požadovanou normou. Bakalářská práce byla v systému ZČU podrobena povinné kontrole plagiátorství a v tomto směru zcela odpovídá nastaveným požadavkům.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Téma sociálního/sociokulturního znevýhodnění nabývá v posledních letech na aktuálnosti. Jedná se o poměrně složitý komplex příčin a důsledků pro osobnost dítěte, jeho další vývoj, rozvoj sociálních dovedností atd. Adekvátní a podpora předškolních pedagogů proto sehrávají jednu z klíčových rolí. Oceňuji proto úsilí autorky na tyto problémy upozornit. Z pozice vedoucí práce kladně hodnotím autorčin zodpovědný a systematický přístup k tvorbě textu, pracovala značně samostatně, pravidelně konzultovala. Předloženou bakalářskou práci Terezy Šefránkové předběžně hodnotím známkou *velmi dobře*. Finální hodnocení bude závislé na vlastním průběhu obhajoby.

NAVRHOVANÁ ZNÁMKA:

VELMI DOBŘE

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY K OBHAJOBĚ

- *viz otázky a připomínky výše v textu*
- *Jaké strategie, principy práce byste na základě realizovaného výzkumu doporučila pedagogům pro eliminaci sociálního/sociokulturního znevýhodnění dětí předškolního věku?*

V Plzni dne 31. 5. 2024

Markéta Zachová